

Julkaistu Keski-suomalaisessa 13.2.2000
Teksti: TIMO NIEMINEN

Tavallisessa berberikodissa

Eli: Seuramatkailun syvin olemus löytyy vihdoin suomenkielisestä kirjasta.

Matkailujournalismi on eräs suomalaisten tiedotusvälineiden heikoista kohdista. Vaikka matkailu kiinnostaa lukijoita, katselijoita ja kuuntelijoita, eivät läheskään kaikki viestimet halua palvella matkailevia asiakkaitaan.

Eikä mahdolloman korkeaa arvosanaa saa viestimien sekään osa, jotka matkailusivuja tai -ohjelmia tekevät. Laatu on liian usein kaukana esimerkiksi muiden Pohjoismaiden vastaavista palveluista. Koska sama pätee Suomessa kustannettaviin matkakirjoihin, aloin lukea helsinkiläisten Magnus Londenin (teksti) ja Nico Backströmin (kuvat) tekemää kirjaa Etelään! Seuramatkailun syvin olemus suhteellisen innottomasti. Mutta on aina lystikästä tulla myönteisesti yllätetyksi. Tämä kirja on koottu taitavasti, siinä ei kaikkietävästi tyrmätä pakettimatkailua ja tekijät ovat uskaltaneet asettaa itsensä koko kansan naurettaviksi.

Kaikki alkoi Leicesteristä

Magnus Londen on perehtynyt seuramatkailun historiaan ja taustoihin hyvin. Sen huomaa jo kirjan ensimmäisestä luvusta, joka alkaa keskienglantilaisesta Leicesterin kaupungista. Aika usein saa lukea valmismatkailuun liittyviä kirjoja ja artikkeleita, joissa pastori Thomas Cookin ja Leicesterin kaupungin osuus on unohdettu.

Sen jälkeen Londen lähtee käymään läpi niitä kuutta valmismatkaa (Malia, Sunny Beach, Algarve, Agadir, Playa del Ingles ja Dubrovnik), jotka hän kirjoittaessaan kahlasii. Londen käy lennokkaasti läpi omat toilailunsa, muiden lomakohteessa tapaamiensa turistien kokemukset, matkanjärjestäjien virheet ja onnistumiset sekä paikallisen väestön suhtautumisen turisteihin. Lisäksi hän ujuttaa joukkoon paljon yleistä tietoa, jonka tulee nielaisseeksi kuin huomaamatta.

Londen osoittaa, että turismin synnyttämällä "yes-no" -kielellä pärjää missä tahansa. Ja että jokaisessa lomakeskuksessa turistilta yritetään ottaa löysät rahat pois keinolla millä hyvänsä. Ja etteivät ne paikalliset ole oikeasti kiinnostuneita sinusta. Ja että lomakohteessa on oltava amerikkalaista limonadia ja saksalaista olutta, olipa kohde missä tahansa. Mutta ennen kaikkea hän osoittaa, että periaatteessa matkanjärjestäjä on

junailut jokaisesta pakettimatkasta lähes samanlaisen - tervetuliaispaukkuineen ja retkineen. Olipa matkanjärjestäjä kuka tahansa.

Tavallinen berberikoti

Londen on nuori, kielitaitoinen toimittaja. Jos hän ei olisi tehnyt kirjaa valmismatkoista, hän ei olisi osallistunut viikon matkoillaan matkanjärjestäjien retkiohjelmaan. Ne kun ovat hivenen toisentyypisille turisteille suunniteltuja. Nyt Magnus Londen osallistui, esimerkiksi berberi-iltaan Agadirissä.

Berberi-ilta poikii kirjan herkullisimpiin kuuluvan kuvauksen, kun suomalaisturistit vierailevat "tavallisessa berberikodissa". Se että tässä tavallisessa kodissa sattuu olemaan istumapaikat parille sadalle hengelle, siellä satutaan osaamaan hieman suomea ja niin edelleen, ei turisteja kiusaa.

Koska opas sanoo, että kyseessä on tavallinen berberikoti, turistit ovat leikissä mukana. Kukaan ei kutsu opasta valehtelijaksi, vaikka kaikki tietävät oppaan valehtelevan.

Paljon uutta Dubrovnikista

Magnus Londenin ja Nico Backströmin kunniaksi on laskettava vielä sekin, että kirjassa on erinomainen kuvaus Dubrovnikin yrityksestä nousta jaloilleen sodan jälkeen. Dubrovnikilaisten kertomuksissa on paljon uutta sellaiselle lukijallekin, joka uskoo tietävänsä paljon Jugoslavian hajoamisesta ja sen seurauksista.

Tämän kirjan tekstin muistaa varmasti, kun seuraavan kerran laskeutuu "Seuramatkamaan" lentokentälle.

TIMO NIEMINEN